

DADES GENERALS

Nom de l'assignatura: LUPUS ERITEMATÓS SISTÈMIC, SÍNDROME ANTIFOSFOLIPÍDICA, SÍNDROME DE SJÖGREN I ESCLEROSI SISTÈMICA

Codi:

Tipus : Optativa

Impartició: Divendres de 16.30 a 17.30 h. en el seminari 4 (4ª planta, ala nord) de la Facultat de Medicina (Campus Casanova) entre el 7 d'octubre de 2011 i el 24 de febrer de 2012.

Departaments implicats: Medicina.

Nom del professor coordinador:

Ricard Cervera (Departament de Medicina, Universitat de Barcelona, Servei de Malalties Autoimmunes, Hospital Clínic, Barcelona)

Gerard Espinosa (Servei de Malalties Autoimmunes, Hospital Clínic, Barcelona)

Membres de l'equip docent:

Ricard Cervera (Departament de Medicina, Universitat de Barcelona, Servei de Malalties Autoimmunes, Hospital Clínic, Barcelona)

Gerard Espinosa (Servei de Malalties Autoimmunes, Hospital Clínic, Barcelona)

Manuel Ramos-Casals (Servei de Malalties Autoimmunes, Hospital Clínic, Barcelona)

Pilar Brito-Zerón (Servei de Malalties Autoimmunes, Hospital Clínic, Barcelona)

Josep Ordi (Servei de Medicina Interna, Hospital Vall d'Hebron, Barcelona)

Josefina Cortés-Hernández (Servei de Medicina Interna, Hospital Vall d'Hebron, Barcelona)

Vicent Fonollosa (Departament de Medicina, Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Medicina Interna, Hospital Vall d'Hebron, Barcelona)

Carmen Pilar Simeón (Servei de Medicina Interna, Hospital Vall d'Hebron, Barcelona)

Roser Solans (Servei de Medicina Interna, Hospital Vall d'Hebron, Barcelona)

Crèdits ECTS: 3

Hores estimades de l'assignatura: 75

- Hores presencials: 50
- Hores aprenentatge autònom: 25

Prerequisits per cursar l'assignatura

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS INSTRUMENTALS EN L'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA.

- Ser capaç d'interaccionar amb altres especialitats mèdiques i d'assessorar-les.
- Ser capaç de treballar en equips interdisciplinaris, col·laborar amb altres investigadors i a l'ensem, actuar de manera autònoma i amb iniciativa.
- Ser capaç d'ensenyar i de divulgar els coneixements en l'entorn social a audiències tant expertes com no expertes, de manera clara i en diferents idiomes.
- Ser capaç d'integrar coneixements i maneres de fer front a la complexitat i de formular judicis a partir d'informació limitada, però de manera reflexiva, tenint en compte les repercussions socials i ètiques dels judicis.
- Ser capaç d'estar al dia en els coneixements exposats en l'àmbit de la comunitat científica internacional, és a dir, de cercar, obtenir i interpretar la informació biomèdica obtinguda en bases de dades i altres fonts.
- Ser capaç de conèixer els principis bioètics i médico-legals de la investigació i de les activitats professionals en l'àmbit de la biomedicina.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES.

- Conèixer els aspectes epidemiològics, patogènics, clínics i terapèutics avançats de les principals malalties autoimmunes sistèmiques.
- Conèixer les exploracions complementàries més avançades i importants de les principals malalties autoimmunes sistèmiques.
- Ser capaç de reconèixer, interpretar adequadament i diagnosticar en l'àmbit del laboratori les alteracions del sistema immunitari.
- Ser capaç de desenvolupar, implementar i avaluar les guies de pràctica clínica en pacients amb patologia autoimmune sistèmica.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

A. Objectius generals:

L'objectiu principal de l'assignatura és contribuir a formar clínics i investigadors de qualitat en l'àmbit de les principals malalties autoimmunes sistèmiques en un entorn molt ben definit com és una unitat assistencial d'excel·lència amb una àrea de recerca traslacional. Les malalties autoimmunes sistèmiques suposen un problema amb una incidència creixent i amb alta morbiditat associada.

B. Objectius específics:

Conèixer en profunditat les principals malalties autoimmunes sistèmiques més rellevants des del punt de vista clínic i amb aspectes relacionats amb la recerca. A més a més, avaluar els resultats dels assaigs clínics internacionals en el desenvolupament dels nous tractaments biològics, amb estudis de cost-efectivitat.

Bloc temàtic o de continguts de l'assignatura

Clase	Fecha	Tema	Profesor	Idioma
1	07/10/2011	Epidemiología del LES: Lecciones del proyecto "Euro-lupus"	R. Cervera	Anglès
2	14/10/2011	Los 10 mandamientos del LES	G. Espinosa	Castell
3	21/10/2011	Actualización en nefropatía lúpica	R. Cervera	Anglès
4	28/10/2011	Enfoque actual del tratamiento y seguimiento del paciente con LES Congreso de la Sociedad Española de Medicina Interna	J Cortés-Hernández	Castellà
5	04/11/2011	Perspectivas terapéuticas en el LES	G. Espinosa	Castell.
6	11/11/2011	LES y embarazo	J. Ordi	Castell.
7	18/11/2011	SAF: mecanismos patogénicos	G. Espinosa	Castell.
8	25/11/2011	Síndrome antifosfolípido catastrófico Reunión del GEAS	R. Cervera	Anglès
9	02/12/2011	Manifestaciones clínicas del SAF	G. Espinosa	Castell.
	09/12/2011	Puente de la constitución		
10	16/12/2011	Tromboprolifaxis y manejo de las manifestaciones obstétricas en el SAF	G. Espinosa	Castell.
11	23/12/2011	SAF: lo que el clínico debe saber del laboratorio	J. Ordi	Castell.
	30/12/2011	Vacaciones Navidad		
	06/01/2012	Fiesta de la Epifanía		
12	13/01/2012	Utilidad de la capilaroscopia	V. Fonollosa	Castell.
13	20/01/2012	Vasculopatía de la esclerodermia	V. Fonollosa	Castell.
14	27/01/2012	Esclerosis sistémica: Subgrupos clínicos-biológicos	C.P. Simeón	Castell.
15	03/02/2012	Síndrome de Sjögren: ¿Podemos predecir la evolución clínica a partir del perfil inmunológico?	P. Brito	Castell.
	10/02/2012	TEN TOPICS		
16	17/02/2012	Enfoque actual del diagnóstico y seguimiento del paciente con síndrome de Sjögren Reunión MedInterna Oporto	R. Solans	Castell.
17	24/02/2012	Tratamiento de las manifestaciones extraglandulares	M. Ramos-Casals	Castell.
18	02/03/2012	Enfoque actual del diagnóstico, pauta terapéutica y seguimiento del paciente con esclerosis sistémica	C.P. Simeón	Castell.

Metodologia i organització general de l'assignatura

- A. **Classes magistrals:** Tindran una durada de 60 minuts; els primers 40 minuts estaran dedicats a l'exposició del tema per part del professor i els 20 minuts restants es dedicaran a la interacció entre alumnes i professor sobre els punts clau del tema (20 classes = 20 hores).
- B. **Seminaris interactius:** Tindran una durada de 60 minuts i en ells es presentaran casos clínics que permetin analitzar l'abordatge diagnòstic, terapèutic i evolutiu de pacients amb les principals malalties autoimmunes sistèmiques (lupus eritematós sistèmic, síndrome antifosfolipídica, síndrome de Sjögren, esclerosi sistèmica) (5 seminaris = 5 hores).
- C. **Treball tutelat:** Els alumnes hauran de preparar de forma tutelada durant aproximadament 1 hora cada una de las classes magistrals/seminaris i per a això rebran del professor un mínim de 2 articles en formato PDF sobre el tema de la classe/seminari corresponent (1 hora x 25 classes/seminaris = 25 hores).
- D. **Treball autònom:** Al final del període de desenvolupament de l'assignatura (com a màxim dues setmanes després de l'última classe magistral), l'alumne haurà d'entregar un portafoli on es resumeixin les habilitats adquirides en aquesta assignatura (treball autònom = 25 hores).

Avaluació

- Assistència i grau de participació a les classes magistrals i els seminaris interactius (40%)
- Realització del treball autònom, presentació oral i discussió amb el professor (60%)

Fons d'informació bàsica

BIBLIOGRAFIA RELLEVANT:

1. Shoenfeld Y, Cervera R, Gershwin ME. Diagnostic Criteria in Autoimmune Diseases. Humana Press, Totowa, USA, 2008.
2. Cervera R, Jiménez-Alonso J. Avances en lupus eritematoso sistémico. Marge Medica Books, Barcelona, 2008.
3. Cervera R, Ruiz-Irastorza G. Síndrome antifosfolipídico. Marge Medica Books, Barcelona, 2009.
4. Espinosa G, Fonollosa V. Esclerosis sistémica. Marge Medica Books, Barcelona, 2009.
5. Font J, Cervera R, Ramos-Casals M, Espinosa G, Jiménez S, Ingelmo M. Guías clínicas 2006 - Diagnóstico y tratamiento de las enfermedades autoinmunes sistémicas. Caduceo Multimedia, Barcelona, 2006.
6. Ramos-Casals M, García-Carrasco M, Anaya JM, Coll J, Cervera R, Font J, Ingelmo M. Síndrome de Sjögren. Masson, Barcelona, 2003.

MATERIAL DOCENT SUBMINISTRAT A L'ESTUDIANT:

1. Dossier electrònic amb el temari.
2. Material de les classes magistrals en format pdf.
3. Material per als seminaris interactius (bàsicament, referències actualitzades).
4. Resums de casos clínics per a les pràctiques.